

Matrix Reloaded

Filosofia ja systeemiajattelu 2021

luento 2

Zoom, 3.2.2021

Prof. Esa Saarinen

Tuotantotalouden laitos,

Aalto-yliopisto

Filosofi, Queen Pipsan mies

Työmenetelmät

1. Henkilökohtainen työskentely omien ajatusten, muistikuvien, hahmotusten ja elämännäkymien kanssa pakottomasti, järkeilevästi, eläytyvästi, mielikuvarikkaasti kiireettömän keskittyneesti, hyödyntäen luentotilanteen tunnelmaa ja luennon avautuvuusvirtaa
2. Eri ajatustraditioita edustavien sisältöjen ja käsitteistöjen hyödyntäminen oman ajattelun ja kokemusten jäsentelyn tukena
3. Tarinallisuudet, avainsanat, ”kahvakäsitteet” ja ”majakkamääreet” oman ajattelun liikkeen tukena
4. Mielen vaeltelu ja sivupolut osana luennon mahdollistamaa sisäistä työskentelyä
5. Ideana on ”ajatella todellisia ajatuksia ja tuntea todellisia tunteita” – ajatuksia joilla on elämäsi kannalta merkitystä ja tunteella, joka nyansoi kyseistä merkitystä

**Tunteen rooli
merkitysjajattelussa paljastuu,
kun merkitystä eletään läpi,
erotuksena ulkokohtainen
tarkastelu tai suorittaminen
”ilman sydäntä ja sielua”.
Kyynelraja.**

Tunne auttaa toistossa, kun rakennetta ei ole

Matrix-prinsiippi: maailmasi voi tuntua itsellesi täysin todelta, vaikka olisi algoritmien hallinnoima kupla.

Kaksi ajattelun järjestelmää

J.S.B.T. Evans: Dual-Processing Accounts of Reasoning, Judgment, and Social Cognition, Annu. Rev. Psychol. 2008

D. Kahneman: Ajattelu, nopeasti ja hitaasti, 2011 (suom 2013)

Järjestelmä 1

- Automaattinen, vaivaton, omatoiminen ja nopea
- Reagoi ärsykkeisiin ja tempaisee mukaansa
- Heijastelee esiohjelmointeja, lajityypillisiä kaavoja sekä opittuja, totuttuja malleja ja syväjuurtuneita peukalosääntöjä
- Kehityshistoriallisesti vanha

Järjestelmä 2

- Hidas, ponnisteleva ja tahdonalainen
- Rasittaa työmuistia ja psyykkistä koneistoasi
- Kykenee abstraktioon, kyseenalaistukseen, kuvitteluun, väliintuloihin, tarinoimaan ja hypoteettiseen päättelyyn
- Kehityshistoriallisesti nuori

Tekemiset automaatioiden synnyttäjinä

E. Saarinen yllättyneenä Otaniemessä 2001 (Insinööriajattelu)

1. Tee se mikä toimii
2. Korjaa se mikä ei toimi
3. (Raimo P. Hämäläinen) Muodosta kuva tärkeimmistä kokonaisuuksista – systeemeistä – joiden pitäisi toimia ja tartu toimeen

▶ ⏪ 🔊 3:27 / 3:35

[#TheMatrix](#) [#KeanuReeves](#)

Trinity escapes from Agents | The Matrix [Open Matte]

Bad Romance: koukuttava juttu jollakin tasolla, mutta miksi sitten ryömit

Bad Romance: koukuttava juttu jollakin tasolla

Bad Romance

1. Jonkun väärän tyyppin kanssa, esim. karismaattisen, vastustamattoman, manipuloivan, narsistisen psykopaatin kanssa
2. Jonkin automaatiopatteriston kanssa, esim. tottumuksesi tai sovinnaiskäytäntöjen kanssa
3. Jonkin persoonapiirteesi kanssa (esim. halusi tuntea, että olet oikeassa, tuntea itsesi päteväksi, omanarvontuntosi, halusi viihtyä ja pyöriä turhanpäiväisessä, kunnianhimosi tai sen puutteen kanssa, kyynisyysflirttailusi kanssa)
4. Jonkin aikaisemman valintasi kanssa
5. Jonkin ratkaisustrategian kanssa, joka joskus toimi ja päästi pätkähästä (esim. hyökkäävyys, väistely, älykäs ilkeily tai hölkynkölky, osatotuustelu, toisten vähättely)
6. Jonkin alaspainavan identiteettitarinan kanssa
7. Jonkin elämänmuodon kanssa

”Anna tsaanssille mahdollisuus” eli Matrix Reloaded

Helene Schjerfbeck, "Toipilas", 1888

Entä jos ajattelisit itseäsi
enemmän luonnonolentona?

Enrico con spirito
alleg.

Op. 20 (Mozart) dedicated to Busch

Joseph Brodsky